



Maris Savik

Vanemuise teatri hooaja avab eesti ooper

19. augustil Vanemuise Sadamateatri esietenduv ooper „Kaubamaja“ jutustab loo, kus müstilise ja ahvatleva kaubamaja ukse ees kohtuvad tegelased, kes püüavad välja selgitada, miks sinna sisenenud rahvahulgad seal enam välja ei tule.

Lavastaja Liis Kolle sõnul on teoses palju sotsiaalset närvi ja koomikatunnet. „Publiku ees on ekstreemseid, aga väga inimlikke tüüpe, keda jälgides näeme, kuidas emotsioonid vahelduvad väga suure hooga. Näiteks võib lein pöörduda peoks ja väga keeruline on öelda, kas sellisel puhul on tegu traagika või koomikaga. Selles ooperis on kõik nii põimunud ja see teebki selle teose nii võluvaks.“

„Kaubamaja“ sobib esimeseks ooperikogemuseks just kooliealistele. „See on väga publikusõbralik teos: kaks vaatust on lühikesed, täis tegevusi ning mis peamine, ooper on eesti keeles.“ **OHTULEHT.EE**

Scanpix. Kuvatõmmis (Instagram.com/annahimma)



Järjekordsele staarile filmiti Eestis muusikavideo

Rootsi popstaar Ebba Tove Elsa Nilsson, esinejanimega **Tove Lo** (pildil) külastas Eestit, et filmida siin muusikavideo.

„In Estonia with my friend (sõbraga Eestis – toim),“ sõnas laulja sotsiaalmeedias. Ka tema meigikunstnik jagas pilte longero joomisest ja Maiuspala kommidest.

Enda Instagrami kontol jagas Pirita ujulast fotosid ka Tommy Cash'i endine *manager* ja laulja Nancy tütar, kunstnik Anna-Lisa Himma. „Made something very wet with this genius“ (Tegin midagi väga märga koos selle geeniusega – ingl k), kirjutas postituse juures ka Tove Lo. **OHTULEHT.EE**

Prints Harry ja Meghan Markle teevad üllatusvisiidi Inglismaale

Prints Harry (pildil) ja **Meghan Markle** (pildil) naasevad tuleval kuul üle pika aja Inglismaale, et võtta osa Manchesteris toimuvast kohtumisest „One Young World“. Tegemine on üritusega, mis toob kokku noored juhivad rohkem kui 190 riigist, vahendab Mirror.

Sussexi hertsoginna on organisatsiooni One Young World nõunik koos Justin Trudeau', Sir Richard Branson ja Jamie Oliveriga.

Edasi plaanib majesteetlik paar suunduda Saksamaale, et külastada üritust „Invictus Games Dusseldorf 2023 One Year to Go“. Seejärel naasevad nad jälle Ühendkuningriiki, et saada osa 8. septembril toimuvast auhinnavalast WellChild.

Viimati külastasid Harry ja Meghan Inglismaad juuni alguses, kui nad võtsid osa kuninganna Elizabeth II troonijubeli tähistamisest. Väidetavalt ei jäänud Harry tookord rahule sellega, kuidas tema ja ta perega pidustuste ajal käituti, mistõttu lahkus paar tookord Inglismaalt juba enne, kui kuninglikud pidustused lõpulegi jõudsid. **OHTULEHT.EE**

AP/Scanpix



ELU.OHTULEHT.EE

Juhataja Katrin Roht
Tel 614 4058
katrin.roht@ohtuleht.ee

ELLEN KILGAS TÕNU KILGASEST: „Järele viisid ta mängupõrgusse ning kas ta enda kaevatud august üldiselt“

AIGI VIIRA
aigi.viira@ohtuleht.ee

Teater. Televisioon. Kasinod. Alkohol. Sigaretid. Naised. Need olid näitleja Tõnu Kilgase armastused. Ning sõltuvused. Teater mõistagi esikohal. Ülejäänud tulid, olid ja läksid. „Kõik oli tema elus korraga,“ mõtiskleb Ellen Kilgas, Tõnu tütar ja elulooraamatu „Peaasi, et oleks kirge!“ autor. „Palju sa korraga jaksad? Isa elas oma elu lihtsalt kiiremini kui teised.“ Mis seal salata, särav teatri- mees põletas oma eluküünalt kahest otsast ega võtnud midagi kahetseda.

Tõnu Kilgas oli kirglik ning nautis tähesära, mida andis teater. Kuhjaga. „Töö ja sellega kaasnev publiku tähelepanu oli isa jaoks kui narkootikum, mis andis vajaliku adrenaliinilaksu,“ kirjeldab Ellen vastses raamatus „Peaasi, et oleks kirge!“, kuidas isa lava nautis, ent töövaesemal ajal asendasid eluks tarvilikku lavalist erutust muud paigad. Näiteks kasiinod. Sinna viis ta sellegi raha, millega plaanis üles ehitada oma unelmate kodu Lõuna-Eestis Karjasaares. „Sellel hävituslikul perioodil prevaleerisid tema elus kõik võimalikud sõltuvused korraga: alkohol, suitsetamine, mängurlus ja töö,“ on Ellenil meeles. „Raha kokkulegemiseks, mis isa käte vahel kasiinodes ära põles, läheb tarvis seitsmekohalisi numbreid.“

Alkoholiitretidki, mida säherdustel perioodidel ära joodi, on keerukas kokku lugeda. Suitsetatud sigarettidest kõnelemata. Kõik see käis šarmantse-galantse lavatähe juurde sama kindlalt kui šikk frakk ja vastuoluline iseloom. Esimese toel sädeles laval, teise abil võitis ja murdis südameid.

Kartis paaniliselt maha jäetud saada

Õigupoolest näib, et Tõnu oli ehe illustratsioon indiaani mõistuloole kahest hundist. Ses loos jutustab vana indiaanlane lapselapsele: „Pane tähele, igas inimeses käib võitlus, mis sarnaneb kahe hundi võitlusega. Üks hunt sümboliseerib kurjust – kadedus, armukadedus, ihad, vale –, teine hunt sümboliseerib headust: rahu, armastus, lootus, truudus.“ Indiaanipoiss pärib: „Aga vanaisa, kumb hunt lõpuks võidab?“ Vana indiaanlane naeratab: „Alati võidab see hunt, keda sa toidad.“

Elleni meelest oli kogu isa elu kõik kaasagne tõlgendus vanast mõistuloost. Õnnetuseks tavatseb Tõnu oma tumedamast poolt välja näidata just lähedaste keskel. Siis muutus tema hääletoon läbilõikavaks, sõnad aga öelaiks. Eriti siis, kui armukadedus ja hirm maha jäetud saada teda pidestas. Noil hetkil tundis väike Ellen oma muidu toreda isa ees suisa hirmu.

Nüüd, aastaid hiljem, mõistab Ellen toonaseid armukadedushooge selgitada. „Kuidas oskaks-



Ellen koos isaga Estonia teatris. Aasta on 1996. Tõnu mängida on Tiiger lastemuusikalis „Puhh“.

Erakogu



TÜNDRI TÕNN: Poisikesena asutas Tõnu Kilgas erateatri. Omas kodus. Tartus Staadioni tänaval. Asutuse nimiks sai Tündri Tõnni Nukuteater. Tündriks kutsuti noort teatrihuvilist seetõttu, et väikseks oli too paras paksuke. Ses teatris oli Tõnu nii direktor, lavastaja kui ka näitleja. Õigupoolest tegi ka kõike ise, ka grimmi ning turundustööd. Et aga kitsuke kahetähtselt jäi etenduste jaoks kitsaks, kutsunud ta kord kohale töömehed, kes tubadevahelise seina maha lõhkusid. Selle aktsiooni aegu oli näitlejannast ema ringreisil. Teater sai avarust juurde. Kõvasti. Mida aga gastrullil naasnud ema säherduse lammutustöö peale ütles, pole teda.

ki väikseks omapäi kasvanud, ema armastust vaid näpuotsaga maitsnud pois tulevikus naistega õigesti ümber käia nii, nagu üks tõeline mees peaks seda tegema?“ mõtiskleb Ellen. „Eriti kui sügavale maetud trauma ema ootamatust surmast ning selle tagajärjel tekkinud mahajäetuse tunde paaniline kartmine on need pained, mida oled endaga pidevalt kaasas kandnud. See hirm, mis temas võimust võttis – sellest saigi tema kaitsemehhanism.

Harri Rospu

Draamateater



H. Bahr. „Mees, naine ja kontsert“. Heink – Tõnu Kilgas. 1996.

„Ära jumala eest näitlejaks hakka, see on tänamatu töö!“

Kui Tõnu Kilgas oli kolme-nelja-aastane, käis ta Vanemuises vaatamas etendust „Kuri kuningatütar“. Tema ema Ellen Kaarma mängis nimiosa. Kui lavale ilmus metsakoll, kes pidi Elleni kuju ära sööma, sööstis Tõnu lavale, haaras ema ümber kinni ja teatas: ma ei lase oma ema ära süüa. Ellen Kilgase raamatus „Peaasi, et oleks kirge!“ on kirjutas, et ajalugu kordus. Ning mitte sugugi farsina. Kui Tõnu oli 38-aastane, mängiti Estonias „Kevadet“, kus Tõnu kehastas Jorh Aadnel Kiirt. Saatuslikuks sai saunastseen, kus Kiir saunalaval võdis ja värises. „Ärge tehke mu issile haiget!“ kõlas üle saali nelja-aastase Elleni nutune hääl. Etendus läks edasi, väike hüüdjä eskorditi saalist välja.

Nii nagu vanaema ja -isa, nii nagu isa ja ema, pole Ellengi teatrikirest puutumata jäänud. Hoolimata sellest, et isa pani pidurit lausega: „Ära jumala eest näitlejaks hakka, see on tänamatu töö!“ Elleni sõnul nägi isa, et näitlejatest on üleüllus ega soovinud sellist konkurentsi- ja stressirohket elu oma lastele. Mis sest, et ise oli abielus teatriga.

Ometi on Ellengi asunud samale rajale. Väikestest seriaaliosakestest on saanud märksa suuremad rollid. Ta on mänginud Margus Prangeli lavastuses „Ristumine peateega“, Anti Reinthali lavastuses „Nõidkapteni needus“ ning TV3 sarjas „Eesti krimilood“. „Mul on hea meel selle üle, et ta nägi „Eesti krimilugusid“ ja oli rahul: „Väga hea! See on kohe väga hea!“ Mis salata, näitlejageenid töötavad: Ellen naudib mängimist, olenemata rollist.

Ta tegi ise haiget ja vältis mahajäetust ise maha jätmisega. Tõnu Kilgas oli ääretult vastuoluline inimene, mees ja isa.“

Tõnu pere oli suure teatri ohver

Tõepoolest, Tõnu ema Ellen Kaarma oli Vanemuise teatri üks säravaimaid näitlejannasid 1950.–1960. aastatel. Tema kanda oli toona suurem osa Vanemuise repertuaarist ning kahjuks olid sel ajal moes ka pikad ringreisid. Sestap vaevas näitlejanna aja puuduses: ühelt poolt tahtis teater pühendumist, teisalt ootas sama ka poeg Tõnu. Emaarmastust jagus, ent aega nappis. Liia tigi ahistasid Tõnu vanemate armukadedusega võitlust suhetraamades, mis mõllasid kodus tema isa, näitleja Lembit Mägedi ja ema vahel. Emotsioonid tõusid taevani, elu muutus üha keerukamaks ning lõpuks kolis Mägedi Tartust hoopis ära. Suur armastuslugu sai otsa.

„Näitlejannast vanaemal oli mu isa maailmas peaosa ja mu isa esimene roll oli olla oma näitlejatest vanemate laps,“ kirjutab

Ellen raamatus. Aastal 1967 lasi teatrijuht Kaarel Ird aga tippnäitlejanna napsitamise pärast teatrist lahti ning naise edasine elu kujunes puhtakujuliseks traagikaks: lõputuks võitluseks alkoholiga. Lava asemel töö rügamine konservitehases või kolhoosis. Seda kõike saatsid ravil käigid, meelehauda ja raevuhood. Kuniks saabus viimane vaatus. Ellen Kaarma suri. Ootamatult.

Emaarmastust ja hellust Tõnu elus küll nappis, kuid emalt päris ta sädeleva talendi ning vastupandamat vältimust. „Ta oli sündinud näitleja, see on kindel,“ ütles tütar Ellen. „Teatriarmastus oli tal kordades suurem kui armastus kellegi või millegi muu vastu.“ Ellen mõnab, et isa südamesoo oli luua enda ümber palju armastust, kuid ta vajab tähelepanu ja tihti jäi talle aplodeerivast täis-saalist lihtsalt väheks: „Teater ja pere vajadis oma ja nii jäi pere tihti vaakumisse, me pidime sellega lihtsalt leppima. Tõnu pere oli suure teatri ohver.“

Nii kurb, kui see ka ei ole, sai ka Ellen Kaarma ja Lembit Mägedi perest teatri ohver. Oma